

Företagare eller konsument? I sin licentiatavhandling vid Örebro universitet 2011 behandlade författaren den frågan beträffande huvudregeln för bestämningen av skattesubjektet enligt mervärdesskattelagen (1994:200). Problematiken då gällde i första hand huruvida den bestämningen av vem som är företagare momsmässigt sett är förenlig med huvudregeln i mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG) för bestämningen av beskattningsbar person, artikel 9.1 första stycket.

I denna bok fortsätter författaren med samma ämne, men här undersöks bestämningen av skattesubjektet beträffande en av de särskilda bestämmelserna i mervärdesskattelagen. Den bestämmelsen återfinns i 6 kap. 2 § som dels behandlar skattskyldigheten för delägare i enkla bolag och partrederier, dels innehåller en möjlighet för delägarna att låta en delägare såsom representant svara för redovisnings- och betalningsskyldigheten beträffande momsen i bolaget eller rederiet. Genom sin karaktär av särskild bestämmelse om skatt- och betalningsskyldighet är regeln i fråga – som i förevarande bok benämns representantregeln – inte av samma ekonomiska betydelse som huvudregeln för att bestämma skattesubjektet. Emellertid har representantregeln ett betydande ekonomiskt intresse. Det finns drygt 7 000 aktiva enkla bolag enligt SCB:s företagsregister. Dessutom finns det ett mörkertal beträffande oupptäckta enkla bolag. Representantregeln är dock av ett särskilt rättsvetenskapligt intresse på grund av att den berör ett mer klassiskt rättsvetenskapligt problem, nämligen beskattning och uppbörd i samband med rättsliga figurer – enkla bolag och partrederier – som inte utgör rättssubjekt. Skattskyldigheten ska även i detta fall vara förenlig med huvudregeln för vem som är beskattningsbar person enligt EU:s mervärdesskattedirektiv.

Genom SFS 2013:368 frikopplades den 1 juli 2013 bestämningen av skattesubjektet enligt huvudregeln i mervärdesskattelagen från inkomstskattelagen, och yrkesmässig verksamhet ersattes med begreppet beskattningsbar person. Emellertid talar Regeringen och EU-kommissionen förbi varandra beträffande den kritik som EU-kommissionen framförde 2008 angående bestämningen av avdragsrättens uppkomst enligt mervärdesskattelagen. Reformen 2013 behandlade inte användningen av begreppet skattskyldig, i stället för beskattningsbar person, för den bestämningen. EU-kommissionen kanske tror att kritiken har lett till en lösning genom reformen, men problemet kvarstår. En mer holistisk genomgång av användningen av begreppet skattskyldig i mervärdesskattelagen är således nödvändig. Denna bok visar även på att de särskilda problem som föreligger beträffande mervärdesskatt i enkla bolag och partrederier också kvarstår efter reformen 2013 – dessa har ännu inte berörts av lagstiftaren. I denna bok beaktas regler med ikraftträdande senast den 1 januari 2015.

Författaren blev juris doktor den 26 april 2013 genom denna bok, som i första upplagan – jämte licentiatavhandlingen – utgjorde en sammanläggningsavhandling för erhållande av juris doktorsexamen vid Örebro universitet.